

A kultuszminiszter a Templom teret tartja a legjobbnak a klinikák fölépítésére.

Ha nagyon sokba kerülne a városnak a magantelkek kisajátítása, a Mars tér volna legalkalmasabb.

Kedden délelőtti hatalmas autóforgalom verte föl a szegedi utcák csöndjét. Üemben volt a város minden gépkocsija, sőt néhány nagy taxit is kibérelt a városi tanács egész napra. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, aki hétfőn délután érkezett Szegedre, a vele érkezett minisztériumi urak, a város és az egyetem képviselői társaságában sorra látogatta azokat a helyeket, amelyek alkalmasak lehetnének az új egyetemi klinikák fölépítésére.

Reggel kilenc óra után néhány perccel indultak el az autók a városháza elől és a Boldogasszony sugárútán levő püspöki rezidencia elé mentek, ahol csatlakozott a társasághoz a kultuszminiszter és Tóth Lajos államtitkár. A hosszú gépkocsisor innen Ujzsedre vitte át a helynézőket. A Főfasor és a Temesvári körut sarkán kiszállt a társaság. Előkerültek a helyszínrajzi térképek; a szakértők: Korö Főorvostanár és Berzeneczy Domokos műszaki főtanácsos ismertették a miniszterrel az ujszegedi megoldás tervezetét. Elmondották, hogy Ujzseden az egyetemi építkezésekhez szükséges telkek a város tulajdona, jelenleg villa-telek formájában bérbe van ugyan adva, de a város ezt a bérletet minden pillanatban fölmondhatja. A villa-teleken tizenhat nyaraló díj, ezeknek a tulajdonosait kellene csak kártalanítani. Ujzseden azonban közművek nincsenek, ami meglehetősen súlyosbíttja az ujszegedi megoldást. Nagy baj az is, hogy Ujzsed mélyebb fekvésű, mint az anyaváros és ezért nedves, egészségtelen a levegője.

Ott a Főfasor végén nagy vita keletkezett pro és kontra. Tóth Lajos államtitkár és Györfy István professzor az ujszegedi megoldás mellett érveltek, a tudós professzor kimutatta azt is, hogy az Alföldön Ujzsed fekvése a legmagasabb, aminek kétségtelen bizonyítéka, hogy sem a Maros, sem pedig a Tisza nem folyik keresztül rajta, hanem elkerüli.

Rövid szemle után a bizottság ismét auóra szállt és a Mars térre ment. A Mars-téri megoldásról már hosszabb ideig tárgyaltak. Megállapították, hogy ez a hely az egyetemi klinikák

céljaira nem igen felel meg, mert gyártelepek veszik körül és közvetlen szomszédságában kaszárnya van. Előnye lenne ennek a megoldásnak, hogy az építkezést körülbelül nyolc holdnyi területen azonnal meg lehetne kezdeni. Amikor azonban közölték a miniszterrel, hogy ez a tér Rókus egyetlen tődeje és a városrészt gyermekeinek egyetlen játszótere, ezenkívül már más, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rendeltetése van, a kultuszminiszter azt indítványozta, hogy a társaság szemlélje meg a fogadalmi templom környékét.

Klebelsberg Kunó gróf utközben meglátogatta a Katolikus Növendő helyiségeit, majd a Templom-térre ment kíséreléssel együtt. A templom körüli megoldás tárgyalása és tanulmányozása tartott a legtovább. A miniszter alaposan megvizsgálta minden egyes telket, megállapította a tervekben, hogy melyik klinika hova kerülne és pontosan tájékoztatta magát, hogy a telkek közül melyik a városé és melyiket kell megvásárolni. A hatalmas épületomb bejárása után megállapította a miniszter, hogy a város szempontjából a templom körüli megoldást tartja a legmegfelelőbbnek, mert az egyetemi építkezésekkel egységesítésre megoldódna ennek a rendezetlen, zagyvaság uccákból és vízelőtől alacsony viiiyilókba áló városrésznek a problémája is. Ezenkívül az egyetem is mellő helyet kapna.

A miniszter véleményéhez csatlakozott mindenki, a polgármester is, aki azonban aggodalmasan jegyezte meg, hogy a még idegen kézben levő telkek kisajátítása nagyon sok pénzbe fog kerülni és a kormány a városiól kívánja a kisajátítási költségek megtérítését a város építkezési hozzájárulásán kívül.

A kultuszminiszter a fogadalmi templomot szemlélte ezután, majd kíséreléssel együtt rövid pihenőt tartott a belvárosi plébánián, ahonnan később a „Horváth Miklós”-egyetemi internátus és a SzEFHSE otthon meglátogatására ment el. A látogatások után ismét visszautazott a Templom-térre és a klinikák elhelyezésének módját tanulmányozta Tóth államtitkárral.

Klebelsberg: Szeged áldozatkészsége páratlanul impozáns.

Nagy igazságtalanság, hogy egyetemet annak idején nem kapott!

Két óra elmúlt, amikor a miniszter és kíséretének autói a Kass-szálló bejárata előtt megálltak. A szálló hajlájában a város bankettjére meghívott vendégek nagy csoportja fogadta a minisztert. A hatvanterlekes bankett félháromkor kezdődött.

Az első pohárköszöntőt a főispán mondotta a kormányzóra, majd a polgármester emelkedett szólásra, a kultuszminiszter kulturális tevékenységét méltatta. Bizik abban, hogy Klebelsberg Kunó a szegedi egyetem számára is fölépíti a végleges hajlékot.

Dr. Issekutz Sándor és dr. Tóth Károly egyetemi tanárok az egyetem nevében üdvözölték a minisztert.

— Szegedről sokan szeretik azt terjesztetni — mondotta a pohárköszöntőjében dr. Tóth Károly —, hogy itt nincsen érzék a kultúra iránt. Ezt az állítást én a leghatározottabban kétségbe vonom. Szeged város vezetőségében és lakosságában igenis megvan az érzék a kultúra iránt és ha ennek az érzéknek nincs is meg a kívánatos nyoma, ebben nem a város a hibás, hanem az az évszázados mellőzés, amelyben az alföld részeztük. Mi, a szegedi egyetem tanárai, akik őt esztendeje vagyunk itt, tanúságot tehetünk arról, hogy sehol nagyobb, önzetlenebb és őszintébb érdeklődést, áldozatkészséget nem tapasztaltunk a kultúra iránt, mint itt Szegeden. Amikor a Kolozsvárról kiűzött egyetem elhelyezéséről volt szó, ennek a városnak a lakossága felekezeti, társadalmi és politikai különbség nélkül egyhangulag ajánlotta föl a lehető legnagyobb áldozatot.

Dr. Tóth Károly nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntője után a kultuszminiszter emelkedett szólásra. A magyarságnak — ugymond — csak egy hatásos fegyvere lehet és ez a műveltség fej-

lesztése. A legfontosabb az, hogy mindenki tisztán lássa a helyzetet, mert csak így tudja megválasztani azokat az eszközöket, amelynek alkalmazása eredményes és hasznos lehet.

— Nálunk nagy baj az, hogy az excentrikust, a fantasztikust rendszerint összetévesztik a zseniállissal. Aki merész programot hirdet, arról azt mondják, hogy bátor politikus, aki ellenben számol a helyzettel és a lehetőségekkel, azt szürke opportunistaának nevezik. Pedig bennünk a legelső kockázat végvesztélybe dönthet. Egyelőre a közműveltség színvonalának emelése lehet csak a reális cél. Az ország pénzügyei lehetővé teszik, hogy itt, Szegeden végre a hosszú tervezgetések után megkezdődjön az alkotó munka.

Vigyáznunk kell azonban, nehogy a sok beszédben kimerüljön a tett-erő.

— Nem szabad elfeledkezni arról — mondotta tovább a miniszter —, hogy Magyarország nem Afrikában van, hanem Európa belvárosának egyik igen értékes telkén fekszik. Ha itt egy paraszti-állam zsúffődeles kunyhóját akarjuk fölépíteni, akkor nagyon hamar drága lenne ez a telek és olyan népek vennék el tőlünk, akik a helynek megfelelő palotát tudnak rajta emelni. Vegyék tudomásul azok a filiszterek, akik minden kulturális probléma megoldásának tárgyalásakor a takerékosság elvére hivatkoznak, hogy a magyar műveltség kérdése a lét és a gazdasági versenyképesség kérdése. A sok szónoklat oda juttatta a magyarságot, hogy a nyolcmillió magyar közül a hatéven fölül analfabéták száma még ma is meghaladja az egymilliót.

Ezután a szegedi egyetem elhelyezéséről beszélt a miniszter. Kijelentette, hogy olyan megoldást kell keresni, amely a város tradíciójának és a céljának a legjobban megfelel. Örömmel látja, hogy a városban megvan az áldozatkészség, sőt olyan impozáns nagymértékben van meg, amellyel sehol másutt az országban még nem találkozott. Eppen ezért úgy véli, hogy az államnak is na-

gyobb itt a kötelessége. Megállapítja, hogy Szeged érdekében eddig korántsem történt annyi, mint amennyinek kellett volna történnie.

— Nagy történelmi igazságtalanság — mondotta emelt hangon a miniszter —, hogy amikor Debrecennek és Pozsonynak egyetemet adtak, azt nem Szeged kapta.

Szeged város rekonstrukciója befejeződik az árvízi fogadalmi templomának fölépülésével. Talán a Gondviselés munkája, hogy amikor ez a nagy munka befejeződik, ugyanakkor elkezdődik egy másik nagyarányú munka, az egyetem végleges hajlékának a fölépítése. A város vezetőségére és lakosságára üríti poharát.

Bokor Pál Tóth Lajos államtitkárt, a főispán pedig a minisztert, munkatársait és az egyetem tanári karát köszöntötte.

A bankett után a miniszter ismét megsejmelte a Templom tér melletti telkeket, majd az egyetem központi épületét látogatta meg. Ott órákor a pesti vendégek a főispánhoz voltak hivatalosak téára.

A miniszter nyilatkozik az egyetem helyéről.

A kultuszminiszter a Délmagyarországi munkatársának a következőket mondotta a helyszínen szerzett tapasztalatairól:

— A legalkalmasabb megoldásnak én is a Templom-téri megoldást tartom. Megtörténhetik azonban, hogy ezt a körülményt egyesek telekspekulációra használják föl, ebben az esetben a Mars-téri megoldás mellett döntünk. Az építkezés aonnal, még májusban megindul és én a szükséges telkek kisajátítására a lehető legrövidebb időn belül kieszközölöm a fölhatalmazást a városnak a kereskedelmi minisztertől.

A kultuszminiszter szegedi látogatása egyébként — értesülésünk szerint — bizonyos kulturális decentralizációs törekvésekkel is kapcsolatban van. Az a terve, hogy az ország négy vidéki nagyvárosában, elsősorban Szegeden, népművelési centrumokat létesít.

Vacsora — Teleki Pál részvételével.

Este tíz órákor a Kass különtermében százterlekes bankettet rendezett az egyetem a miniszter tiszteletére, amelyen résztvett az ez alkalomra kedden este Szegedre érkezett Teleki Pál gróf is. Számos szónoklat hangzott el és ez alkalommal ismét megfellekedtek arról, hogy Teleki Pál és Kósó István mellett Peldi Gyula is nemzetgyűlési képviselője Szegednek.

Az első köszöntőt Csengery János mondotta a kormányzóra, majd Riesz Frigyes rektor köszöntötte a minisztert. Kolozsváry Bálint Teleki Pált és Kósó Istvánt üdvözölte, mint Szeged képviselőit és Bud János köszöntését is befoglalta beszédébe. Laky Dezső Tóth államtitkárt és összes munkatársait, Mezeyhárt Gáspár a főispánt és a polgármestert köszöntötte, amely után Klebelsberg Kunó gróf mondott hosszabb beszédet. Kifejtette, hogy a magyar rekonstrukciót nem lehet egyetemrombolással elkezdni. Népművelésre és magas kultúrára van szükség, hangoztatja. Az egyetem tanári karára ürtette poharát, akiket arra kért, szeressék és tanítsák a magyar ifjúságot.

Ezután emelkedett szólásra Teleki Pál, aki Kósó István nevében is megköszönte az üdvözlést. Az Alföld jelentőségéről és kultúrájáról beszélt egészen röviden és kérte, hogy az egyetem forrjon össze az Alföld népével.

Éjfél után Somogyi Szilveszter, Nagy Árpád, Tóth Lajos államtitkárok és még többen mondtak pohárköszöntőt.

Megalakult a szegedi kamarakerületi hitelvédő szerv választmánya. A kamara közös bizottsága által megválasztott kamarakerületi hitelvédő szerv választmánya kedden délután tartotta alakuló ülését, Wimmer Fülöp, mint a választmány elnöke, vázolta a választmány feladatait és üdvözölte az Országos Hitelvédő Egyesület képviselőitében megjelent dr. György Ernő igazgatót. A választmány ezután megalakította a végrehajtó bizottságot és a központi iroda vezetőjéül dr. Landesberg Jenő titkárt kérte föl. A választmányi ülés után György Ernő tartotta meg előadását a csöndönkívüli kenyéregyezségről. Részletesen ismertette az OHE tervezetét, céljait és a vidéki hitelvédő szervezeteknek jövőben való működési körét.

Divat kalapok és angol sapkák, botok, er-nyők legolcsóbban a Nemzeti Áruházban, Kárász ucca és Kölcsey ucca sarak.